

„Nekřesej do kaše, křesej do troudu...“

200 let od narození Karla Havlíčka (1821–1856)

I.

„Bohužel trpí posavad náš první říšský sněm nedostatky každého počátku veřejného oustního jednání: veliký počet sněmovníků posavad se nabažiti nemohl do sytosti toho blaha, aby mluvili, a proto se bohužel tuze mnoho mluví jen proto, aby se mluvilo a aby se snad nezdálo, že některý pan deputovaný němý jest. Při největším počtu řečí nedá se skutečně žádná jiná příčina nalézt, proč by držány byly.“

(Národní noviny č. 97, 5. srpna 1848, s. 381)

II.

Ústavodárný sněm byl mimořádnou a jedinečnou událostí v dějinách monarchie. Říšský sněm považoval Havlíček za místo, kde se mohou prosadit oprávněné politické i národní zájmy, ale jeho činnost reflektoval i kriticky. Sám se rozhodl přijmout kandidaturu a po zvolení hned v pěti okrscích se ujal poslaneckého mandátu v Humpolci. Celkem mělo být z deseti obvodů neuherské části monarchie zvoleno 383 poslanců (plný počet se ale nikdy nesešel). Zrušen byl cenzus (systém, kdy je volební právo vázáno na výši placených daní), přímé ale tyto volby nebyly. Volilo se prostřednictvím volitelů. Ženy volební právo neměly. Slavnostně byl sněm zahájen 22. července 1848. Prvním jeho k úspěšnému konci dotaženým tématem byla robota. Podmínky jejího zrušení byly ovšem diskutovány již dlouho před vypuknutím revoluce, na sněmu hned po jeho zahájení otevřel tuto problematiku Hans Kudlich. Schváleno a císařem sankcionováno bylo zrušení roboty s náhradou 7. září 1848. Sněm byl po vypuknutí říjnové revoluce ve Vídni přesunut do Kroměříže. Násilně byl rozehán 7. března 1849.

III.

Otto Urban, *Kroměřížský sněm 1848–1849*, Praha 1998; Luboš Velek, *Ideální představy o ústavě, parlamentarismu a zástupcích lidu v revolučním roce 1848/1849*, *Moderní dějiny* 20, 2012, č. 1, s. 13–34.

